כל כהן שאינו עולה לדוכן עובר בשלשה עשה · ירושלמי במסכת מזיר פרק כהן גדול מהו שיטמא לדם לנשיאת כפים תחוי דר' אבא בר כהן אמר קמיה ר' יוסי בשם ר' אחא מטמא כהן לנשיאת כפים שמע ר' אחא ואמר אגא לא אמרי ליה כלום חזר ואמר לו דילמא לא שמע מיניה אגא כיון דאמר ר' יהודה בר פזי בשם ר"ל כל כהן שעמד בבהכ"נ ואינו נשא את כפיו עובר בעשה וסבר למימר שמלות עשה דוחה למלות ל"ת אמר אגא לא אמרית ליה מיתיביה ואגא מלקי ליה [ר' אבוה הוי יתיב ומתני בני כנישתא דקיסרין והוי תמן מיתא ואתא עובתא דנשיאת כפים ולא שאלון ליה] אתא עובתא דמילתא ושאלון ליה אמר להון על נשיאות כפים לא שאילתון לי ועל מילתא אתון שאלון כד שמעון כן הוה כל חד וחד מנהון משמע גרמיה וערק:

הא דסליק לפרקים · ה"מ לא לא סליק אלא דמחזיק נפשיה ע"י מתנות כהונה כמו שאמר בפרק הזרוע (חולין דף קנג.) אמר אביי מריש הוה חמיפנא מתנתא וכו' עד משקל נמי לא שקילנא לבר ממעלי יומא דכיפורי לאחזוקי נפשי בכהני ולפרוס ידיה אנסי ליה עדניה: **הא** דאנסי הא דלא אנסי · בסוף מסכת כ"ה (דף לה:) אמרי' דדוקא הני שבשדות אנסי אבל הני דקיימי במתא לא אנסי:

מרוצה מאי · י"ל דדוקא בדלא אנסי קמבעיא ליה אבל בדאנסי פשיטא דמי גרע מאחיהם שבשדות וא"ת אי לא אנסי אמאי עדיפי מעט שאחורי הכהנים בלא הפסק מחילה י"ל עם שאחורי הכהנים מרחין בעצמן כאילו אין הברכה תקובה בעיניהם דכתיב אמור להם פנים כנגד פנים והן עומדים אחורי ערוך אבל בהפסק מחילה כיון דלא קיימי אחורי ערוך לאו מילתא היא דלא חזיון דקפיד קרא בהכי. מהניא דסוף מס' ר"ה (דף לה:) משמע דה"מ לתפלה והכי משמע נמי בפרק כילד עולין (פסחים דף פה:) דתנן אבר שיצא מקלחו לחוץ מן החגף ולפנים כלפנים מן החגף ולחוץ כלחוץ אמר רב וכן לתפלה ופליגא דר' יהושע בן לוי דאמר רבי יהושע בן לוי אפי' מחילה וכו' מדקא פשיט סתמא דגמ' ממילה דריב"ל ש"מ דקיימא

תוספות שאנץ ת"ש דא"ר יהושע בן לוי אפי' מרוצה של ברזל אינה מפסקת בין ישראל לאביהם שבשמי' וקשה דלענין מה מיירי אי לענין ציורוף קשה מדאמרי' פרק כל נגות ציבור בקפנה ויחיד בגדולה אין מצטרפין וא"כ פליג עליה דר' יהושע בן לוי ואי לענין לצאת בו ידי חובתו א"ר יהושע בן לוי דאפי' מרוצה ברזל וכו' אבל לעולם אינו מצטרף וא"כ הכי קאמר רב התם וכן בתפלה פרק אין צולין גבי פסח הנאכל בחברותה מן האגף ולפנים כלפנים מן האגף ולחוץ כלחוץ אגף היינו משקוף ואמר רב עלה וכן לתפלה והיכי קאמר רב שלא יצא ידי חובתו והתנן היה עובר אחורי בית הכנסת ושמע קול שופר או קול מגילה אם כוון לבו יצא ר"י דהתם עובר אחורי בית הכנסת ושמע קול ה) מורה ר"ת יצא ידי חובתו אבל לענין דבר שבקדושה צריך כגון קדיש וברכו יקדושה לדין זה אמר רב דמפסקת:

ה) ל"ל דלא כמי פשרה שיר יצא ידי"ח אבל לענין דבר שבקדושה דלריך שבעה כגון וכו'.

מלשלהם תהא · מאחרה זו הכהנים יזהירון: **ושמו את שמי** · תלה הכתוב הדבר בהן להיות ברכה זו שימת שמו על עמו ולא עשאה טורך ישראל אלא טורך מקום: **ואברכה מברכיך** · דאמרו "ואני אברכם" מישראל מקרי כר"ע דאמר בתלו עריפות (חולין דף מט·) למדנו ברכה לישראל מפי הכהנים, מפי הגבורה לא למדנו כשהוא אומר "ואני אברכם" הוי אומר הכהנים מברכים את ישראל והקב"ה מסכים על ידם: **לפרקים** · בתגיס ובמועדים: **שאינו עולה בעבודה** · קודם שיסיים שלית לבור רגלה ברגל לעלות על הדוכן: **וירד מעשות** · אלמא בשוב עבודה בידו בידך ואח"כ "וירד מעשות" אלמא השתא הוא דגמר: **מעיקרא הוו עקרי כרעייהו** · ממקומן בעבודה אבל רחוק היה מקומן מן הדוכן ולא מטו עד דגמרה ברכת העבודה: **ותנן נמי** · בברכות אם הבעותו מ' ריש הכי איתא העובר לפני התיבה לא יעבה אמן אחר הכהנים מפני הטירוף ואם אין שם כהן אלא הוא לא ישא את כפיו שלא יטעוך דעתו בשובו לתפלתו ולא ידע להתחיל מיד בשיר שלו ואם הבעותו שהוא מלומד בדבר ולא יטעוך דעתו עשה את כפיו וחזר לתפלתו: **רשאי** · ליטול את כפיו: **והא לא עלה בעבודה** · אלא דעקר פירתא וס"מ סגי בהכי שעוקר מעט רגליו ליל לגד הדוכן בעבודה: **לברך** · בהמ"ז: **לטוב עין** · שונאי בלא וגומלי חסד בממונן: **מכירין בלרי עין** · ואין אוכלים משלהם: **כי חנם מזורה הרשת** · **לעיל מייתי** משתעי בלרי עין נאכרבה לדם וגו' כל הון יקר נמלא וגו' כי חנם מזורה הרשת לשון יזורה על טהו גפרית כך דרכם של ליידים לזרות חטים ושעורים ברשתם כדי שיבואו העופות לאכול ואלו לרי העין חנם מאבדין מזונות שמזורין ברשתם בעיני כל בעל כנף שאלו הן מכירין בהן ואין נהנין ממזונותיהן: **כי כמו שער בנפשו** · שער זה על כרחו לשון פעל הוא ונקודתו מוכחת עליו שאליו קמץ ואליו פתח וטעמו למה כאילו זה האוכל מירר והשעיר בנפשו של לר עין וכך הוא לשון בפתגים אשערים (ירמיה כט) ומנחם בן סרוק פירשו לשון שיעור תמיד הוא משער כמה יאכל זה, ועד מתי: **ופטרעיהו בלא מזונות** · לעומר למזונות הולך ולא היה לו ורלה אחד עשה מזונות וכא לאוטפס ממנו לאוכם רעבון שמד זה עליו והרגו: **בלא לוייה** · חבורה שילך עמהם: **שבשדות** · דאמיסי במלאכתן ואין יכולין לבא: **דלא אנסי** · העומדין בבהכ"נ אחורי הכהנים לא אנסי אלא שאין הברכה חבובה עליהם לעקור רגליהם ולבא לפני הכהנים להיות מתברכים פנים כנגד פנים כדת, הלכך אינם בכלל ברכה כדאמרי' כה תברכו פנים כנגד פנים: **מבירתא דשחורי** · לשון בירה · שחורי מקום: **אשתייר בי עשרה** · מקלתן עולין לזרוע והעשרה עולין אמן, **לא אשתייר** בי עשרה לא חביב לברכה לאחיהם שבשדות: **אריבי בחפי גוני לא מפסקי** · בין הכהנים מהות בכלל ברכה לאם כן אין לדבר סוף: **והזה**

כל כהן שאינו עולה לדוכן עובר בשלשה עשה · ירושלמי במסכת מזיר פרק כהן גדול מהו שיטמא לדם לנשיאת כפים תחוי דר' אבא בר כהן אמר קמיה ר' יוסי בשם ר' אחא מטמא כהן לנשיאת כפים שמע ר' אחא ואמר אגא לא אמרי ליה כלום חזר ואמר לו דילמא לא שמע מיניה אגא כיון דאמר ר' יהודה בר פזי בשם ר"ל כל כהן שעמד בבהכ"נ ואינו נשא את כפיו עובר בעשה וסבר למימר שמלות עשה דוחה למלות ל"ת אמר אגא לא אמרית ליה מיתיביה ואגא מלקי ליה [ר' אבוה הוי יתיב ומתני בני כנישתא דקיסרין והוי תמן מיתא ואתא עובתא דנשיאת כפים ולא שאלון ליה] אתא עובתא דמילתא ושאלון ליה אמר להון על נשיאות כפים לא שאילתון לי ועל מילתא אתון שאלון כד שמעון כן הוה כל חד וחד מנהון משמע גרמיה וערק:

הא דסליק לפרקים · ה"מ לא לא סליק אלא דמחזיק נפשיה ע"י מתנות כהונה כמו שאמר בפרק הזרוע (חולין דף קנג.) אמר אביי מריש הוה חמיפנא מתנתא וכו' עד משקל נמי לא שקילנא לבר ממעלי יומא דכיפורי לאחזוקי נפשי בכהני ולפרוס ידיה אנסי ליה עדניה: **הא** דאנסי הא דלא אנסי · בסוף מסכת כ"ה (דף לה:) אמרי' דדוקא הני שבשדות אנסי אבל הני דקיימי במתא לא אנסי:

מרוצה מאי · י"ל דדוקא בדלא אנסי קמבעיא ליה אבל בדאנסי פשיטא דמי גרע מאחיהם שבשדות וא"ת אי לא אנסי אמאי עדיפי מעט שאחורי הכהנים בלא הפסק מחילה י"ל עם שאחורי הכהנים מרחין בעצמן כאילו אין הברכה תקובה בעיניהם דכתיב אמור להם פנים כנגד פנים והן עומדים אחורי ערוך אבל בהפסק מחילה כיון דלא קיימי אחורי ערוך לאו מילתא היא דלא חזיון דקפיד קרא בהכי. מהניא דסוף מס' ר"ה (דף לה:) משמע דה"מ לתפלה והכי משמע נמי בפרק כילד עולין (פסחים דף פה:) דתנן אבר שיצא מקלחו לחוץ מן החגף ולפנים כלפנים מן החגף ולחוץ כלחוץ אמר רב וכן לתפלה ופליגא דר' יהושע בן לוי דאמר רבי יהושע בן לוי אפי' מחילה וכו' מדקא פשיט סתמא דגמ' ממילה דריב"ל ש"מ דקיימא

ולא ראינוהו והנחנוהו · לא בא לידינו ופטרנוהו בלא מזונות, לא ראינוהו והנחנוהו **בלא לוייה** אמר אדא א"ר שמלאי 'בית הכנסת שכולה כהנים בולן עולין לדוכן, **למי מברכין**? אמר ר' זירא לאחיהם שבשדות, אני *והתני אבא בריה דרב מנימין בר חייא "עם שאחורי כהנים אינן בכלל ברכה? לא קשיא "הא דאנסי הא דלא אנסי לוהתני רב שמי מבירתא דשחורי בית הכנסת שכולה כהנים מקצתן עולין ומקצתן עונין אמן? לא קשיא 'הא דאשתייר בי עשרה, הא דלא אשתייר בי עשרה גופא תנא אבא בריה דרב מנימין בר חייא עם שאחורי כהנים אינן בכלל ברכה; פשיטא: אריבי באפי גוצי לא מפסקי, תיבה לא מפסקא, מרוצה מאי? ת"ש *דאמר רבי יהושע בן לוי אפילו מרוצה של ברזל אינה מפסקת בין ישראל לאביהם שבשמים, איבעיא להו צדדין מהו? אמר אבא מר בר רב אשי ת"ש דתנן "נתכוון *להזות לפניו והזה**

משלהם תהא, והילכתא כוותיה דאביי "ולית הילכתא כוותיה דרב חסדא: (סימן מתאו"ה לברכ"ה דוכ"ן בעבוד"ה כו"ם מכי"ר נהנ"ה בעגל"ה): אמר ר' יהושע בן לוי מנין שהקב"ה מתאוה לברכת כהנים? שנאמר "ושמו את שמי על בני ישראל ואני אברכם ואמר רבי יהושע בן לוי "כל כהן שמברך מתברך, ושאינו מברך אין מתברך שנאמר "ואברכה מברכיך" ואמר ר' יהושע בן לוי *כל כהן שאינו עולה לדוכן עובר בשלשה עשה: לא תברכו, אמור להם, ושמו את שמי רב אמר חושישין שמא בן גרושה או בן חלוצה הוא, ולא פליגי-הא דסליק לפרקים, הא דלא סליק לפרקים, ואמר ר' יהושע בן לוי "כל כהן שאינו עולה" בעבודה שב אינו עולה שנאמר "וישא אהרן את ידיו אל העם ויברכם וירד מעשות החטאת והעולה והשלמים" מה להלן בעבודה אף כאן בעבודה, איני והא ר' אמי ורבי אסי סלקין: רבי אמי ורבי אסי מעיקרא הוו עקרי כרעייהו, ממטא לא דהה 'מטו דתם וכדתני ר' אושעיא לא שנו אלא שלא עקר את רגליו אבל עקר את רגליו, עולה, *ותנן נמי "אם הבטרחו שנושא את כפיו וחזר לתפלתו, רשאי, ותיגין בה הא לא עקר, אלא דנד פורתא, הכא נמי דעקר פורתא, ואמר ריב"ל אין נותנין כוס של ברכה לברך אלא לטוב עין שנאמר "טוב עין הוא יבורך כי נתן מלחמו לדל "אל תיקרי יבורך אלא יברך ואמר ר' יהושע בן לוי מנין שאפי' עופות מכירין בעיני העין? שנאמר "כי חנם מזורה הרשת בעיני כל בעל כנף" ואמר רבי יהושע בן לוי כל הנהנה מעיני העין עובר בלאו שנאמר "אל תלחם את לחם רע עין וגו' כי כמו שער בנפשו הוא אכול ושתה יאמר לך "הנו" רב נחמן בר יצחק אמר עובר בשני לאוין "אל תלחם, ואל תתאו" ואמר ר' יהושע בן לוי אין עגלה ערופה באה אלא בשביל עיני העין שנאמר "ענו ואמרו ידינו לא שפכו את הדם הזה, וכי *על לבנו עלתה שזקני ב"ד שופכי דמים הם אלא לא בא לידינו ופטרנוהו, ולא ראינוהו והנחנוהו: לא בא לידינו ופטרנוהו בלא מזונות, לא ראינוהו והנחנוהו בלא לוייה אמר אדא א"ר שמלאי 'בית הכנסת שכולה כהנים כולן עולין לדוכן, למי מברכין? אמר ר' זירא לאחיהם שבשדות, אני *והתני אבא בריה דרב מנימין בר חייא "עם שאחורי כהנים אינן בכלל ברכה? לא קשיא "הא דאנסי הא דלא אנסי לוהתני רב שמי מבירתא דשחורי בית הכנסת שכולה כהנים מקצתן עולין ומקצתן עונין אמן? לא קשיא 'הא דאשתייר בי עשרה, הא דלא אשתייר בי עשרה גופא תנא אבא בריה דרב מנימין בר חייא עם שאחורי כהנים אינן בכלל ברכה; פשיטא: אריבי באפי גוצי לא מפסקי, תיבה לא מפסקא, מרוצה מאי? ת"ש *דאמר רבי יהושע בן לוי אפילו מרוצה של ברזל אינה מפסקת בין ישראל לאביהם שבשמים, איבעיא להו צדדין מהו? אמר אבא מר בר רב אשי ת"ש דתנן "נתכוון *להזות לפניו והזה

תורה אור

[מנחות מד.]

נדרים לב.

לקמן מב:

ריש פב.

פסחים סט:

פרה פרק יב מ"ב

נוסח/מבנה

נוסח/מבנה

נוסח/מבנה

מיקום